

MARNO JÁNOS

Falmasszás

VELEMÉRI ANZIXLAPOK

„Akarod-e, fiam, tiszta szívedből ezt a címet?”
„Akarom, szentatyám.”

*Ám az idő elbizonytalanít a múlásával;
álmomban kínos, inkább csontlapokhoz hasonlatos,
mintsem szarulemezeknek mondható párkányzatok
buktak elő a végtagjaimból, főleg belőlük,
kínosan festettek, és ellehetetlenítették
a mozdulataimat, és nem jött segítségemre
annak tudata, hogy álmodom csupán őket, sőt,
mintha inkább annak a tudatára ébredtem volna,
hogy ez vagyok, ez az őstemplomi remeteszörny,
s ezért ne higgyek a szememnek majd, ha a kelő napfény
felhámozza róla szembéjamat, hogy figyelmemet
elterelje a mindenkori valóságról. Odabent
a templomban reszkettem a hidegtől s a sötétségtől,
pikkelyeim nem engedtek beülni és megpihenni
valamelyik padsorba, csupán suttogásokat
hallottam – talán a jobb oldalam felől, de meg nem
esküszöm erre, főleg, mióta hallottam a falsík
hámbetegségéről, mely összefügghetett az én, talán mégis-
csak inkább szarupikkelyesedésemmel, mint csontlemez-
kitüremkedéseimmal. Azt tudtam
természetesen, hogy mind a hámbetegség, mind a szaru lemezecskék
kiütkezése a végtagjaimon az idő műve, csak az vált
egyre kétségesebbé bennem, hogy melyik időé,
mely irányba vagy irányokba haladó időé,
lévén az idő mentes a mi döntékényszereinktől,
az idő csupán múlik, és nem rajtunk, annyi szent.
Épp ezért marakodunk annyit az idővel, mert – ha tudni nem is
tudjuk – érezzük, hogy ő (az idő) rendre áthárítja
vállunkra szörnyű terhét, serpákot farag
belőlünk az idő, mivel ő maga: pénz; nem sok pénz,
de pénz, aprója kiszakítja (idővel) a nadrágzsebünket,
a fillérek pedig lecsúsznak nadrágszárunk belső falán,
meg-meghorzsolva combunkat, lábszárunkat,
s végül, jó esetben, nadrágunkból a cipőnkbe potyognak.
Apropó, nadrág. Itt lötyög benne most, elveszetten,
a lábam, tegnap éjszaka, még nem ebben a dühödt
kánikulában, kicsúszni készült alóla az*

agyagos altalaj, aztán mára a hirtelen jött
forróság összekapta az agyagot, cserepet
égetett belőle, vagy faragott, halomszámra, nem
hagyva nyugtot a talpamnak; görcsbe
rándult alattam mindenfele a föld, fekvő-
rendőrszerű duzzanatokba, amiken keresztül-
bukdácsolhat ugyan az ember, ám elvágódnia
mégse nagyon kell, és ha merő kellelenségből
csakazértis elvágódik – na, akkor mi van? Elfekszik
egy pár másodpercet néhány fekvőrendőr mellett,
biztonságban, mintha szállásukon, biztonságban,
hiszen Európában, kőhajításnyira Európa bármelyik
szívétől, Budától, Pesttől, s hogy a Cseb
vitéről és jó Toldijáról se feledkezzünk meg, közel
a Csepel szigetéhez, ahol egykor a körzeti
orvosunk motorkerékpárját gyártották, párját
ritkító kecsességérzékkel. Elég lehunynunk
a szemünket, és áramlanak a népek egyik szívétől a másik
szívig, Johannes Aquilát látjuk Dél felől jönni
fölfelénk, mert mi épp a hajó kupolájában
lebegünk; habzik az űr körülünk, Jézus!, hebegjük,
mert látjuk őt ülni a trónján, mely csupa
gyapjú és bársony, és egyhelyben úszó
vérbeli felhő, s csak a festőnek, ki Johannes Aquilának
mondja magát, csak őneki nincsen ép bőr
a képén. Csak a sas szemét látni, ha sokáig
nézi az égből lecsapni kész vadat az ember.

A SZENT LÁSZLÓ HADOSZTÁLY

tisztjei angol hadifogságban. Szent László
maga egy fejjel magasabb minden
tisztjénél, s ezért azt nem is igen tarthatja fenn,
így lesz napok alatt a legcsüggedtebb
alak a seregben. Szelleme is sűrűbben
borús, mióta a lányrabló kun vitézt
egy csapással megölte, holott a lány szíve,
hiába magyar, a kun szívhez vonzódott
igen-igen. S nem múlik azóta benne
a csatazaj sem; ütközet ütközetre; ám élő
harcos őt nem láthatja, Laczfi sem, sem Toldi,
Arany műve, ki akkor költi életre Miklóst és Lászlót,
mikor a pályája úgy hozza, s mert az időt is
csupán idővel foghatja be az ügyeskedő;
a cirkalmas keret, aranyporral lefűva,

*vigaszfényt vet a nagyobbbrészt sötét vászonra
még az éjjeli lámpafény mellett is. Ó,
a gyermekkor ezeregy éji tele! Arany
Nyugat, és a Napkelet fekete kútjai, és
kertünk terméskő fala, mely északkeletre
meredez, barna ábráit színes üvegszilánkokra
bontja a szikrázó téli Nap. Mintha fogunk vacogna
délben, az ebédlőasztalnál ülve. A Szent
László hadosztály tartalékos tisztje
nemrég szabadult a börtönből amnesztiával.
Sasorra puszta díszítő elem a koponyafrontjára
fogyatkozott archban, mert a levegőt lejjebb,
a kitépett ádámcsutka helyén tátongó
lyukon át kapja. Le kell csuknom a szemhéjamat,
hogy Johannes Aquila szemével lássam.
Sasorra pusztító elem a koponyafrontjával
szemközti zsákmányra nézve, mely zsákmány
lehet az Úr teste, de lehet egy pocoké, vagy akár
vakondé, melyre a csonka nyakú tartalékos
tiszt még kint, a front mögött egy baljós
hajnalon szemet vetett. És a Boldogságos Szűz,
akinek egykor Szent László szegődött testőrül,
most egyszerre három fogással tréfálta őt meg:
egy ostyával, egy pocokpörkölttel s végül egy
sovány vakondsülttel. A három zsákmányféle
ikonográfiai jelentősége csekély, vagy ismeretlen,
természetes látomásról lévén szó, s nem
valami rituális ebédről a szocializmus éveiben.
A szocializmus látomásai nem kötődtek sem a szenthez,
sem a profánhoz, jöttek, mentek a szabadvers
kénye-kedve szerint, legyenek hát áldottak
azok a képek, és átkozottak, akik törölték
az emlékezetünkben őket.*

AQUILAI ARANY JÁNOS

*Az öreg Toldit a sírja ásásától
szólítják hadba a szólista olasz ellen,
Laczfí s a régi Bence már sehol,
beletörődtek a földbe, Csepel
vöröslík a rozsdától és a vértől;
pszichiáterhez járunk péntekenként a csepeli
politechnika órák helyett, Angyal professzorhoz,
aki nagynénénknek hajlandó csak elárulni
diagnózisunkat. Nagynénénk, Sasa, szívspecialista,*

*s mint ilyen, lenézi a keményen dolgozó embert.
A várakozó tömeget a koszlott és bűzös
folyosón, a lelkek kloákájában. Nagynénénk tehát lenézi
anyánkat, akiről egy szót nem ejtettünk
volna itt szándékunk szerint, csak hát,
mit tesz az élet. Folyton mindenbe beleront.
Szóval eleget gyötörtük anyánkat ott,
a másik ajtó előtt, a vizsgálóé mellett,
mert féltünk és unatkoztunk, és nem ismertük
még Az unalom és rettegés című remekművet
a templomkerti romantikus lovagtól.
Az Angyali üdvözléről faggattuk őt,
mely ott lógott otthon a betegágyunk felett,
hogy az angyal férfiember-e vagy csak egy nő,
aki egy kövér galambbal a fölemelt ujja hegyén
hozza a kényes üzenetet. Szűzanyám! –
szólt ki egy cérnahang a leverten morajló
tömegeből, egy szakadt cérnahang, mely éppúgy
származhatott vén banyától, mint vénasszonyos
vénebertől, amilyennek például a mi Németh
Lászlónk hatott gyakorta, még az írásaiban
is. Csakhogy ő nem kárhoztatott SZTK-s nagynénénk,
Sasa szakértelmére, sem a Szűzanya segítségére,
mint Szent László királyunk a legenda
szerint, aki ezért aztán úgy ragyogott az ő
népe körében, olyanképpen, mint a hústól
elválasztott zsír. Opálosan. Jó vállal magasb
mindeneknél, kikelve kőkoporsójából, hogy
besegítsen Laczfinak a konok tatár ellen.
S a feje fölött valóban Mária koronájának
az aranyfénye, a kelő napé vagy a nyugovóé,
mely a mi hipertóniás Németh Lászlónk
figyelmét rendre elkerülte. Ó, a hipertónia
nem ismer nyugalmat, a hipertónia üldözött
vadat csinál az emberből, vagy rosszindulatú
baromfietetőt, aki naphosszat rikácsol a
szárnyasaival, a tyúkjait hülyének nézi, a kakast
pedig egyenesen gyűlöli. Az urával pedig
évtizedek óta nem hajlandó szót ejteni.*

FÜGGELÉK

*Jobannes Aquila! Ma hazafelé tartva
a légzésterápiáról, elhaladtam a kerület
legnagyobb testépítő komplexuma mellett,*

*keresztülvágva a dúsgazdag építkezők
gépjárműparkolóján, amibe értsd bele
a gyalogjárdát is, mely az 1370-es évek vége fele
számodra még más útfélét jelenthetett. No
de ne szaporítsam a szót – egyetlen szóra
lettem nyomban a járművek közé hatolva
figyelmes, s ez a szó, azaz név, egy japán motor-
kerékpárköltemény benzintartályának metál-
ezüstjébe tükörfényes ezüstbetűkkel
belegravírozva: AQUILA. Ó, Sasa
néném, talán te most is látod a nyámnyila (anyám nyila)
unokaöcséd álló szívét, egy beforrt ebcsontra
emlékeztető bordájának nekidöntve.*

